

การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและบริการโดยใช้พอดแคสต์:

Soundmary Book TU Podcast

Promoting Utilization of Information Resources and Services

Using Podcast: Soundmary Book TU Podcast

นุสรุ อุมา*, แก้ววราภรณ์ กรแก้ว

Nootsara Uma*, Kaewwaraporn Kornkaew

หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

nootsara@tu.ac.th

รับบทความ 28 มกราคม 2566 | แก้ไขบทความ 24 พฤษภาคม 2566 | ตอรับบทความ 12 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

Soundmary Book TU คือ สื่อเสียงออนไลน์ประเภทพอดแคสต์ ปัจจุบันออกอากาศแล้วกว่า 66 ตอน ผ่านช่องทางยูทูบ (YouTube) Thammasat University Library ดำเนินรายการโดยบรรณารักษ์ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องราวสรุปเนื้อหาของหนังสือแต่ไม่เปิดเผยเนื้อหาสำคัญ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้ฟังให้อยากยืมเล่มอ่านด้วยตนเอง พอดแคสต์ที่นำเสนอไปแล้วตอนมีค่าเฉลี่ยการกดฟัง 53 ครั้ง/ตอน ทั้งนี้หนังสือที่นำเสนอมีแนวโน้มถูกยืมเพิ่มขึ้นร้อยละ 51 จากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจร้อยละ 78 ผู้ฟังมีความรู้สึกริ่อยากใช้บริการหอสมุดฯ และยืมหนังสือตามการแนะนำเพิ่มขึ้น รวมไปถึงเลือกที่จะติดตามพอดแคสต์เพื่อจะได้ทราบเนื้อหาหนังสือเพื่อประกอบการตัดสินใจในการยืม ทั้งนี้ในบางตอนของพอดแคสต์มีผู้ฟังเข้ามาแสดงความคิดเห็น เช่น “ฟังแล้วมีกำลังใจ” แสดงให้เห็นว่าพอดแคสต์นี้ไม่เพียงเป็นการนำเสนอหรือส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและบริการของหอสมุดฯ เท่านั้น หากยังเป็นพื้นที่แสดงความคิดเห็น สร้างกำลังใจและส่งต่อสิ่งดี ๆ ให้แก่ผู้ฟังอีกด้วย

คำสำคัญ

พอดแคสต์, สื่อเสียงออนไลน์, การเล่าเรื่อง, การแนะนำหนังสือ

Abstract

Soundmary Book TU is a podcast in the online audio media category with 66 episodes posted on the Thammasat University Library YouTube channel. The narrator is a librarian who uses narrative techniques to summarize book plots without spoiling them for potential readers. The goal is to motivate circulation and encourage individual reading by listeners. Podcast episodes already posted had an average of 53 clicks per episode, with books presented significantly likelier to be borrowed. A user satisfaction survey reported that 78 percent of respondents were satisfied with the audience's desire to use library services, and borrow more books based on recommendations; they opted to follow the podcasts to learn book contents and enable them to make informed borrowing decisions. Of some podcast episodes, listeners commented that they were “good encouragement for listening” indicating that the podcast did not only present and promote library's information resource usage, but also offered a comment section for encouraging and enlightening others in the audience as well.

Keyword

Podcast, Online Audio Media, Narrative, Book Recommendations.

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันห้องสมุดมีความพยายามที่จะปรับตัวเข้าสู่การเป็นห้องสมุดยุคใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนไป ซึ่งนับเป็นความท้าทายที่ห้องสมุดต้องพบเจอ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาห้องสมุดพยายามปรับตัวทั้งในด้านการจัดหาทรัพยากรที่มีคุณค่า มีความหลากหลายและทันสมัย แต่ถึงแม้ห้องสมุดจะมีทรัพยากรและบริการที่หลากหลายขึ้นก็ไม่ได้เป็นสิ่งรับประกันว่าผู้ใช้บริการจะสามารถเข้าถึงหรือได้รับทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการ

จากการศึกษาพฤติกรรมและสำรวจผู้ใช้บริการด้านการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศ ภายใต้โครงการ Patron X Pro ตามแผนงานยุทธศาสตร์หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2565 พบว่าผู้ใช้บริการบางส่วนไม่ทราบว่าหอสมุดฯ มีทรัพยากรหรือบริการที่ผู้ใช้ต้องการและไม่ทราบว่าเข้าถึงอย่างไร หรือมีข้อจำกัดบางอย่างในการเข้าถึง เช่น หนังสือมีให้บริการในห้องสมุดอยู่แล้ว แต่ผู้ใช้บริการยังเสนอให้จัดหาหรือหนังสือเสียง Audio book ที่จำกัดสิทธิ์การเข้าใช้เฉพาะนักศึกษาพิการทางการมองเห็นและมีเฉพาะหนังสือเรียนในรายวิชากฎหมายเท่านั้น อีกทั้งต้องมีการขออนุญาตจากเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในการจัดทำหนังสือเสียงดังกล่าว ทำให้ผู้ใช้บริการทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงหนังสือเสียงหรือทรัพยากรดังกล่าวได้ จากผลการศึกษาดังกล่าวนี้ทำให้ทราบอีกว่าผู้ใช้บริการไม่ได้พบกับทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการหรือกล่าวได้ว่า จุดสัมผัส (Touch Point) ระหว่างผู้ใช้บริการกับทรัพยากรสารสนเทศที่หอสมุดฯ มีนั้น ยังไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นหอสมุดฯ จึงต้องพยายามที่จะนำทรัพยากรสารสนเทศที่มีออกมาเสนอต่อผู้ใช้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้พบ

กับทรัพยากรที่ตรงกับความต้องการและเข้าถึงได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ในรูปแบบที่เข้ากับไลฟ์สไตล์ของผู้ใช้บริการในยุคปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาของฐริชญา (2562) ได้ระบุไว้ในบทนำว่า ปัจจุบันผู้คนมักเลือกฟังหรือชมสิ่งที่ตรงกับความต้องการของตนเองหรือ ‘On Demand’ ที่สามารถเลือกรับชมเฉพาะตอนหรือเนื้อหาที่ตนเองสนใจได้ ซึ่งสื่อรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจคือ ‘พอดแคสต์’ (Podcast) หรือรายการเสียงที่รับฟังได้ผ่านอินเทอร์เน็ต ที่สามารถแบ่งเป็นตอนและมีเนื้อหาเฉพาะที่ผู้ฟังสามารถเลือกฟังตามความสนใจได้ โดยฟังผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต และสามารถฟังได้ทุกที่ทุกเวลา ในส่วนของผู้จัดทำพอดแคสต์เองก็เช่นกัน สามารถจัดพอดแคสต์และสร้างการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในต้นทุนที่ต่ำกว่าสื่อรูปแบบอื่น ทั้งในแง่การจัดทำและช่องทางการนำเสนอ ในส่วนการรับสื่อประเภทพอดแคสต์นั้นพบว่ามีสถิติการเติบโตในต่างประเทศ และเริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากขึ้นในประเทศไทย (ปิยธิดา การุณย์, 2562) ตัวอย่างพอดแคสต์หรือสื่อเสียงที่น่าสนใจในต่างประเทศ เช่น The British Library Podcast

จากหอสมุดแห่งชาติอังกฤษที่จัดทำพอดแคสต์ (The British Library, 2022) และมีการจัดทำฐานข้อมูลเสียง (ศรันภัทร โชติมนกุล, 2565) สำหรับประเทศไทย พอดแคสต์ที่จัดทำโดยห้องสมุดที่น่าสนใจ เช่น พอดแคสต์ที่จัดทำโดยสำนักหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดทำเป็นชุด แต่ละชุดมี 10 ตอน โดยชุดแรกใช้ชื่อว่า ‘Hello Library Podcast’ นำเสนอความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุด และชุดที่สองชื่อ ‘Podcast เป็นบรรณฯ มั่นหนุก’ บอกเล่าเรื่องราวการเป็นบรรณารักษ์ในห้องสมุดที่คนทั่วไปอาจจะไม่ทราบมาก่อน (ฉันทิภาภักดิ์ภัทรากร, 2565) นอกจากนี้ยังมีพอดแคสต์ที่แนะนำหนังสือจากห้องสมุดอื่น ๆ แต่โดยภาพรวมยังถือว่าพอดแคสต์ที่จัดทำโดยห้องสมุดนั้น มีน้อย ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก เนื้อหาหนังสือที่นำเสนอไม่หลากหลายและขาดการดำเนินการที่ต่อเนื่อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจพัฒนานวัตกรรมบริการที่นำพอดแคสต์มาเป็นเครื่องมือแนะนำหนังสือของหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในรูปแบบพอดแคสต์ชื่อว่า ‘Soundmary Book TU’ ซึ่งคำว่า Soundmary มาจากคำว่า Sound แปลว่า เสียง รวมกับคำว่า Summary แปลว่าการสรุป Soundmary Book TU จึงหมายถึง การสรุปเนื้อหาหนังสือและบริการที่น่าสนใจนำเสนอในรูปแบบเสียงโดยเผยแพร่ผ่านช่องทางยูทูบ (YouTube) ของหอสมุดฯ ชื่อช่อง Thammasat University Library เพื่อผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงทรัพยากรและบริการที่ตรงกับความต้องการ เข้าถึงทรัพยากรและบริการได้ทุกที่ทุกเวลาตามต้องการ เพียงแค่มีอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ตเท่านั้น

วัตถุประสงค์ (Objective)

เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและบริการต่าง ๆ ของหอสมุดฯ ด้วยการทำพอดแคสต์ที่ระดับความพึงพอใจต่อพอดแคสต์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90

วิธีการดำเนินการ (Methodology)

ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดทำพอดแคสต์ ดำเนินงานโดยใช้หลักการวงจรดำเนินงานคุณภาพ Deming’ Cycle หรือวงจร PDCA โดย Plan (P) วางแผน Do (D) ปฏิบัติตามแผน Check (C) ตรวจสอบ Action (A) ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการอย่างเหมาะสมหรือให้ดียิ่งขึ้น (สุชาสินี, 2558)

1. วางแผนการดำเนินงาน (Plan)

การดำเนินการ	รายละเอียด
1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการและมอบหมายบทบาทหน้าที่	1) จัดทำสคริปต์ (3 คน) ➢ เขียนโดยบรรณารักษ์ที่รักการอ่าน มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถจับใจความและสรุปได้ดี ➢ ตรวจสอบสคริปต์ก่อนดำเนินการในขั้นตอนถัดไป 2) บันทึกเสียงพอดแคสต์ (2 คน) ➢ บรรณารักษ์ที่มีทักษะการสื่อสาร สื่อสารได้อย่างถูกต้องและชัดเจน และสามารถพูด ฟัง อ่าน เขียนได้ตามหลักภาษาและอักขรวิธี (อาทิตยา, 2656) 3) ตัดต่อคลิปเสียง ➢ บรรณารักษ์ที่มีทักษะการตัดต่อวิดีโอ 1 คน
1.2 พอดแคสต์	1) วิเคราะห์และเลือกประเภทเนื้อหาหรือหนังสือที่จะนำมาเสนอ ➢ หนังสือที่มีสถิติการยืมสูง ➢ หนังสือที่อยู่ในกระแสความนิยมในช่วงเวลานั้น ๆ ➢ หนังสือใหม่ที่เพิ่งออกให้บริการ ➢ หนังสือประกอบการเรียน 2) ระยะเวลาและความถี่ในการออกพอดแคสต์ ➢ 3 ครั้ง/สัปดาห์ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของบรรณารักษ์ที่ดำเนินการด้วย 3) ความยาวของพอดแคสต์ ➢ กำหนดไม่เกิน 10 นาที และขึ้นอยู่กับเนื้อหาของหนังสือเพื่อไม่ให้ยาวหรือสั้นเกินไป 4) ช่องทางการนำเสนอ ➢ ยูทูป (YouTube) ช่อง Thammasat University Library ไม่มีค่าใช้จ่าย ง่ายต่อการเข้าถึงโดยไม่ต้องดาวน์โหลดแอปพลิเคชันเพิ่ม และมีผู้ติดตามเป็นฐานผู้ฟังเดิมอยู่แล้ว
1.3 การประชาสัมพันธ์	1) ช่องทางการประชาสัมพันธ์ ดังนี้ ➢ สื่อสังคมออนไลน์ของหอสมุดฯ - เพจ Thammasat University Library - เพจ Puey Ungphakorn Library ➢ อินสตาแกรม Puey_Library

การดำเนินการ	รายละเอียด
	➤ ป้ายประชาสัมพันธ์ในหอสมุดฯ 2) ความถี่ในการประชาสัมพันธ์ ➤ ตามผังการประชาสัมพันธ์ของงานสื่อสารองค์กร
1.4 งบประมาณ	เลือกดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้งบประมาณและหางบประมาณเพิ่มเติมมาสนับสนุนในส่วนที่จำเป็นต้องใช้

2. การดำเนินงาน (Do)

ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบแต่ละหน้าที่ ใช้วิธีการทำงานร่วมกันในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Microsoft 365 มีวิธีการจัดการไฟล์ต่าง ๆ เช่น สคริปต์ คลิปเสียง และรายการการพอดแคสต์ที่เผยแพร่ โดยบันทึกในโดฟรีและมีการแยกไฟล์ตามสถานะการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน เช่น ไฟล์แยกสคริปต์ที่รอบันทึกเสียงและที่บันทึกเสียงแล้ว คลิปเสียงที่รอตัดต่อและตัดต่อแล้ว เป็นต้น เพื่อให้ง่ายต่อการดำเนินงาน การส่งต่องานและป้องกันการดำเนินงานซ้ำซ้อน อีกทั้งทำให้บรรณารักษ์ที่ดำเนินงานทุกคนสามารถช่วยตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและคุณภาพของคลิปเสียงก่อนออกเผยแพร่ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงานมีดังต่อไปนี้

2.1 การเตรียมสคริปต์สรุปเนื้อหาหนังสือสำหรับเตรียมบันทึกพอดแคสต์

เลือกหนังสือที่กำลังอยู่ในกระแสความนิยมหรือหนังสือที่ผู้ใช้บริการสนใจ อ่านและเขียนสรุปเนื้อหา โดยใช้ภาษาทั่วไป ไม่เป็นทางการนัก บันทึกเป็นไฟล์ Word ออนไลน์ที่มีการทำงานร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่งให้บรรณารักษ์บันทึกพอดแคสต์ เป็นลำดับถัดไป

2.2 การบันทึกเสียงพอดแคสต์ (Podcasting)

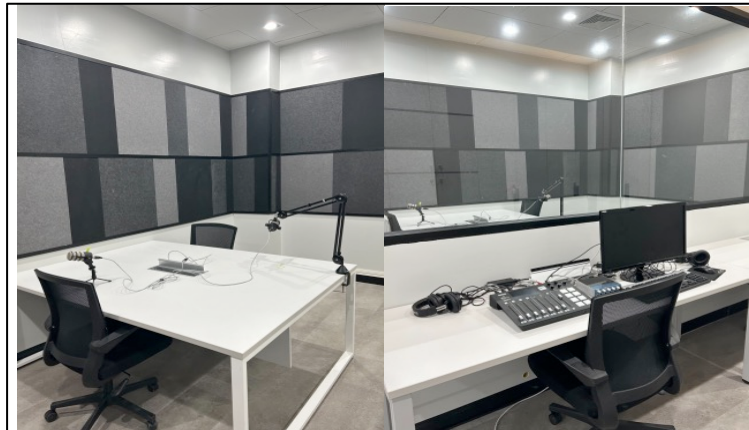
ในการบันทึกเสียงหรืออัดพอดแคสต์ ต้องตรวจสอบความพร้อมอุปกรณ์ที่ใช้งาน ปิดประตูหรือเครื่องมือสื่อสารป้องกันเสียงรบกวนในระหว่างการอัด เมื่อเตรียมความพร้อมดังกล่าวแล้ว จึงเริ่มดำเนินการบันทึกเสียง โดยบันทึกเสียงรูปแบบไฟล์เสียง MP3 เก็บบันทึกในโดฟรีรอการตัดต่อ

ข้อควรระวัง

- ไม่เปิดเผยเนื้อหาทั้งหมดของหนังสือ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังอยากอ่านด้วยตนเองและเพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์
- ผู้บันทึกเสียงควรใช้น้ำเสียงที่เหมาะสม น่าฟัง และออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัดเจน เพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดของผู้ฟัง
- ผู้บันทึกเสียงควรควบคุมการหายใจและมีเทคนิคการเว้นหายใจระหว่างบันทึกเสียง เพื่อป้องกันเสียงหายใจรบกวนในคลิปเสียง

2.3 การตัดต่อคลิปเสียง

การตัดต่อคลิปเสียงให้มีความยาวที่เหมาะสม ประมาณ 3 ถึง 10 นาที ใส่เสียงประกอบ และใส่ปกคลิปเสียงให้ตรงกับเนื้อหาของคลิป

ภาพที่ 1 ห้อง Podcast Studio และอุปกรณ์สำหรับการบันทึกเสียงพอดแคสต์

2.4 การเผยแพร่พอดแคสต์

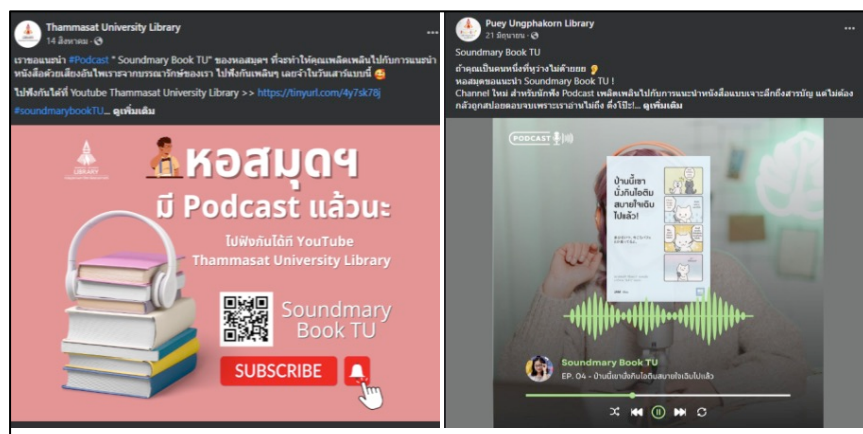
เผยแพร่ผ่านช่องทางหลักคือ ยูทูบ (YouTube) ช่อง Thammasat University library โดยจะเผยแพร่ตามแผนที่กำหนด สัปดาห์ละ 3 ครั้ง วันจันทร์ พุธ และศุกร์ แต่อาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม โดยเผยแพร่ในวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2565

2.5 การประชาสัมพันธ์

ได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 ทำการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ของหอสมุดฯ ได้แก่ เพจ Thammasat University Library เพจ Puey Ungphakorn Library และอินสตาแกรมPuey_Library ตามผังการประชาสัมพันธ์ของงานสื่อสารองค์กร

2.5.2 ป้ายประชาสัมพันธ์ในบริเวณต่าง ๆ ของหอสมุดฯ โดยเลือกติดบริเวณที่ใช้บริการสามารถมองเห็นง่าย เช่น บริเวณจุดบริการยืม-คืน เป็นต้น

ภาพที่ 2 ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์พอดแคสต์ Soundmary Book TU ผ่านทางเพจ Thammasat University Library และเพจ Puey Ungphakorn Library

3. การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ (Check)

หลังจากดำเนินการตามกระบวนการที่ได้อธิบายข้างต้น ได้ทำประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะจากผู้ให้บริการโดยใช้เครื่องมือการสำรวจ Survey Monkey ส่งผ่านอีเมลของผู้ให้บริการที่เป็นประชากรธรรมศาสตร์ปัจจุบัน และทางเพจเฟซบุ๊กสำหรับบุคคลทั่วไป และได้ทำการประเมินความสำเร็จตามตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์ โดยมีค่าเป้าหมายการเข้าฟังพอดแคสต์ Soundmary Book TU ที่ 50 ครั้งต่อตอน ซึ่งจำนวนครั้ง อ้างอิงจากยอดการรับชมเฉลี่ยของคลิปอื่น ๆ ในช่องยูทูบ (YouTube) ของหอสมุดฯ และระดับความพึงพอใจของผู้ฟังที่ร้อยละ 90

4. ปรับปรุงแก้ไข (Action)

นำผลการประเมินความพึงพอใจมาปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ

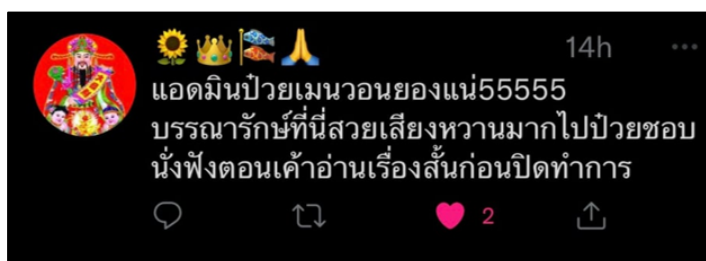
4.1 ปรับเนื้อหาที่นำเสนอให้มีการลงรายละเอียดมากยิ่งขึ้นและนำเสนอหนังสือให้เข้ากับเทศกาล เช่น นำเสนอหนังสือประเภทนวนิยายสยองขวัญในช่วงเทศกาลฮาโลวีน (Halloween) เป็นต้น

4.2 เพิ่มประเภทเนื้อหาการนำเสนอจากเดิมเน้นนำเสนอหนังสือ ปรับเป็นเพิ่มเนื้อหางานบริการอื่น ๆ ของหอสมุดฯ เพิ่มขึ้นด้วย เช่น การสัมภาษณ์บุคคลเบื้องหลังแต่ละบริการที่น่าสนใจ เป็นต้น

4.3 เพิ่มช่องทางการนำเสนอจากเดิมนำเสนอผ่านช่องทางออนไลน์ในยูทูบ (YouTube) โดยมีการเปิดเสียงตามสายในช่วงเวลา 15 นาทีหลังประกาศปิดห้องสมุด ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผู้ใช้บริการกำลังเก็บสัมภาระเพื่อเตรียมตัวออกจากห้องสมุด

4.4 ลดความถี่ของการลงคลิปจาก 3 ครั้งต่อสัปดาห์ เป็น 2 ครั้งต่อสัปดาห์ เพื่อให้สะดวกแก่ผู้ดำเนินการและผู้ฟังไม่รู้สึกเบื่อจนเกินไป

4.5 ลดความเป็นทางการและเพิ่มข้อความแสดงความขอบคุณเป็นพิเศษในแบบสอบถามเพื่อแสดงความขอบคุณผู้ที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามทดแทนการแจกรางวัล รวมถึงดึงดูดให้คนเข้าร่วมตอบแบบสอบถามเพิ่มมากขึ้น

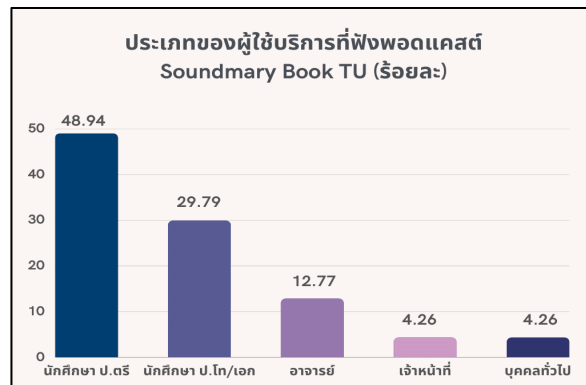
ภาพที่ 3 ตัวอย่างคำชื่นชมจากผู้ให้บริการหลังจากเพิ่มช่องทางการนำเสนอเป็นเปิดเสียงตามสาย

ผลการดำเนินการและอภิปรายผล (Result and Discussion)

จากการดำเนินงานตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงกันยายน 2565 โดยจำนวนพอดแคสต์ที่นำเสนอไปแล้วกว่า 66 พอดแคสต์ ตอนที่มียอดการเข้าชมสูงสุดคือ 456 ครั้ง (ข้อมูลวันที่ 27 กันยายน 2565) โดยมีสถิติ

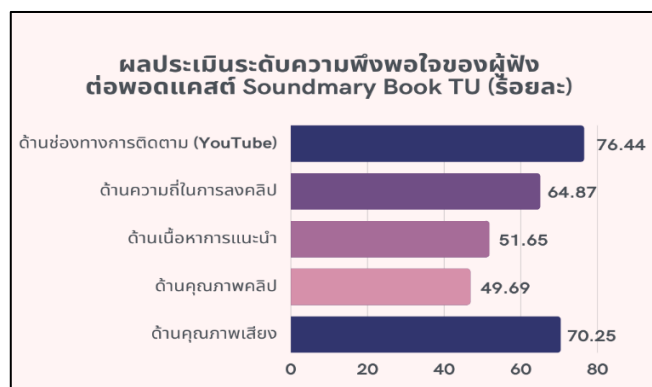
การเข้าชมเฉลี่ยตอนละ 53 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของความสำเร็จตามตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์ด้านการใช้
บริการนวัตกรรมบริการใหม่ Soundmary Book TU ของผู้ใช้กลุ่มเป้าหมาย

ประเภทหนังสือที่มียอดการเข้าชมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสือพัฒนาตนเองและสร้าง
แรงบันดาลใจ หนังสือการเมือง และหนังสือการ์ตูนมังงะ ตามลำดับ และมีสถิติการยืมหนังสือที่แนะนำในพอด
แคสต์เพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 51 ทั้งนี้ หนังสือที่ใช้อ่านประกอบการเรียนและหนังสือที่กำลังอยู่ในกระแสความ
นิยมพบว่ามีสถิติการยืมเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของหนังสือในหมวดอื่น ๆ

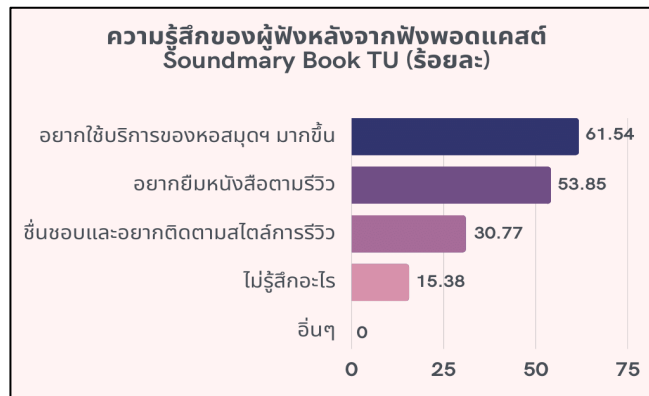
ภาพที่ 4 ประเภทของผู้ใช้บริการที่ฟังพอดแคสต์ Soundmary Book TU

ผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการโดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 60 คน พบว่า
มีผู้ที่เคยรับฟังพอดแคสต์ Soundmary Book TU จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ทั้งหมด ในจำนวน 27 คน พบว่าเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.94 นักศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ
29.79 อาจารย์ ร้อยละ 12.77 เจ้าหน้าที่ ร้อยละ 4.26 และบุคคลทั่วไป ร้อยละ 4.26 เช่นเดียวกัน ดังภาพที่ 4

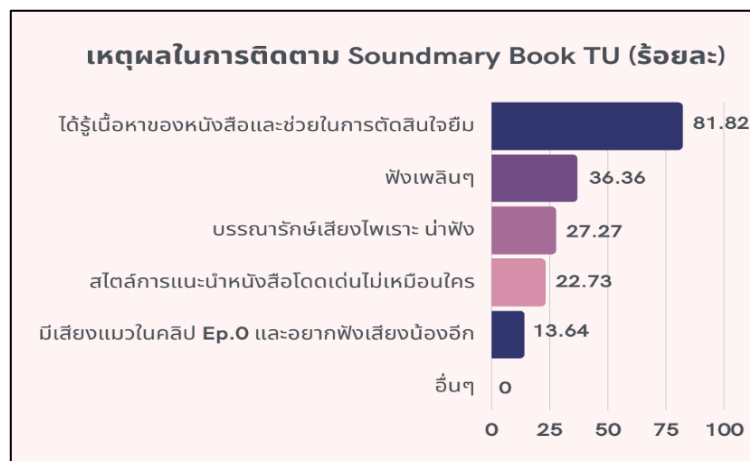
ภาพที่ 5 ผลประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ฟังต่อพอดแคสต์ Soundmary Book TU

ผลความพึงพอใจของผู้ฟังต่อพอดแคสต์ในด้านช่องทางการติดตาม (YouTube) ร้อยละ
76.44 ด้านความถี่ในการลงคลิปร้อยละ 64.87 ด้านเนื้อหาการแนะนำร้อยละ 51.65 ด้านคุณภาพคลิปร้อยละ
46.69 และด้านคุณภาพเสียงร้อยละ 70.25 ตามข้อมูลที่แสดงในภาพที่ 5 โดยระดับความพึงพอใจรวมร้อยละ
78 ซึ่งยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายระดับความพึงพอใจร้อยละ 90 ตามที่กำหนดไว้ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 6 ความรู้สึกของผู้ฟังหลังจากฟังพอดแคสต์ Soundmary Book TU

ผลการประเมินด้านความรู้สึกของผู้ฟังหลังจากรับฟังพอดแคสต์พบว่า ร้อยละ 61.54 อยากใช้บริการของหอสมุดฯ มากขึ้น ร้อยละ 53.85 อยากยืมหนังสือตามที่รีวิว ร้อยละ 30.77 ชื่นชอบและอยากติดตามสโตร์การรีวิวของบรรณารักษ์และร้อยละ 15.38 ฟังแล้วไม่รู้สึกละไร ซึ่งโดยภาพรวมแล้วผู้ฟังมีการตอบสนองที่ดีหลังฟังพอดแคสต์ ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 7 เหตุผลในการติดตาม Soundmary Book TU

การเลือกติดตามพอดแคสต์พบว่า ผู้ฟังร้อยละ 81.82 ติดตามพอดแคสต์เพื่อจะรู้เนื้อหาของหนังสือเล่มที่สนใจและช่วยในการตัดสินใจยืมหรือซื้อหนังสือดังกล่าวเพิ่มขึ้น ผู้ฟังร้อยละ 27.27 และร้อยละ 22.73 ติดตามเนื่องจากชอบเสียงของบรรณารักษ์และชอบสโตร์การแนะนำหนังสือที่โดดเด่น ไม่เหมือนใครตามลำดับ และเหตุผลในการติดตามอื่น ๆ ดังที่แสดงในภาพที่ 7 ในส่วนอีก 33 คน คิดเป็นร้อยละ 55 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นผู้ที่ไม่เคยฟังพอดแคสต์เนื่องจากไม่ได้ติดตามช่องยูทูป (YouTube) ของหอสมุดฯ จึงไม่ทราบว่าพอดแคสต์นี้อยู่ บางส่วนติดตาม แต่ไม่ได้ฟังพอดแคสต์และอื่น ๆ ตามลำดับ ซึ่งร้อยละ 74.07 ของผู้ที่ไม่เคยฟังพอดแคสต์มีแนวโน้มจะติดตามช่องพอดแคสต์ Soundmary Book TU ในอนาคต และร้อยละ 90.91 ของผู้ตอบแบบประเมิน จะแนะนำช่องพอดแคสต์ Soundmary Book TU ให้ผู้อื่นต่ออย่างแน่นอน

จากผลการดำเนินงานพอดแคสต์ Soundmary Book TU มีพบว่าช่วยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในหอสมุดฯ เพิ่มขึ้น โดยหนังสือที่แนะนำมีสถิติการยืมเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสถิติการยืมก่อนจัดทำพอดแคสต์ รวมไปถึงการใช้บริการอื่น ๆ ของหอสมุดฯ ผู้ฟังส่วนใหญ่พึงพอใจต่อพอดแคสต์ที่นำเสนอ โดยเฉพาะตอนที่นำเสนอเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจของผู้ฟัง ตัวอย่างจากผลของยอดการรับชมพอดแคสต์ที่นำเสนอหนังสือแต่ละประเภทหนังสือที่มีสถิติการรับฟังแตกต่างกันนั้น บ่งชี้ถึงการเลือกรับฟังตามความสนใจหนังสือแต่ละประเภทของผู้ฟังซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่กล่าวถึงในการศึกษาของกริชญา (2562) ว่าปัจจุบันผู้คนมักเลือกฟังหรือชมสิ่งที่ตรงกับความต้องการของตนเองหรือ ‘On Demand’ ซึ่งสามารถปรับใช้ในจัดทำพอดแคสต์ให้ตรงกับความสนใจและมีประโยชน์ต่อผู้ฟังต่อไป นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกที่จะติดตามและแนะนำพอดแคสต์ในแก่ผู้อื่นได้รู้จักต่อ สะท้อนให้เห็นว่าพอดแคสต์ Soundmary Book TU เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและบริการของห้องสมุดที่ตรงตามความต้องการได้ อย่างไรก็ตามระดับความพึงพอใจของผู้ฟังต่อพอดแคสต์ Soundmary Book TU ไม่บรรลุผลตามค่าเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนนี้เป็นสิ่งที่ผู้จัดทำจะนำไปวิเคราะห์ วางแผน และปรับปรุงการดำเนินงานใหม่เพื่อให้ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จได้ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะจากผู้ฟัง

1. ควรประชาสัมพันธ์มากกว่านี้ เนื่องจากพอดแคสต์นี้มีประโยชน์แต่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก
2. ควรเพิ่มภาพเคลื่อนไหว เช่น มีการเปลี่ยนภาพบางส่วนของหนังสือ เพื่อผู้ฟังเปิดในยูทูป (YouTube) จะได้สนใจมากขึ้น
3. ควรมีการจัดพอดแคสต์ในหัวข้อพิเศษและเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมพูดคุย เช่น หัวข้อเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว หรือประเด็นเรื่องการเมืองงาน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกคู่มือให้กับผู้ฟัง ซึ่งหัวข้อดังกล่าวยังไม่เคยถูกพูดถึงในพอดแคสต์นี้

4. ควรเผยแพร่ในช่องทางอื่น ๆ เช่น Spotify และ Podcast Application ต่าง ๆ

จากข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ฟังที่เข้าร่วมตอบแบบประเมิน ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงการจัดทำพอดแคสต์ต่อไป ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ อ้างอิงจากสถิติการรับฟังพอดแคสต์แต่ละตอนเฉลี่ย 53 ครั้ง/ตอน ซึ่งบรรลุตามค่าเป้าหมายของงานแผนยุทธฯ แต่พอดแคสต์ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก ทางผู้จัดเล็งเห็นว่าควรตั้งค่าเป้าหมายที่สูงขึ้น วางกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงผู้ฟัง เพิ่มยอดการเข้าฟังให้สูงขึ้นและเป็นที่รู้จักให้มากกว่านี้ รวมทั้งใช้พอดแคสต์เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอื่น ๆ ของหอสมุดฯ ปรับปรุงคุณภาพพอดแคสต์และปรับรูปแบบจากคลิปเสียงเป็นคลิปเสียงที่มีภาพเคลื่อนไหวตามข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้ฟังได้รับอรรถรสทั้งการฟังและการดูคลิป การจัดทำพอดแคสต์พูดคุยในประเด็นหรือเนื้อหาที่น่าสนใจ เช่น การสัมภาษณ์ผู้คนที่น่าสนใจ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ฟัง โดยอาจนำข้อดีหรือแนวทางของเนื้อหาที่น่าสนใจจากพอดแคสต์ของห้องสมุดอื่น ๆ มาปรับใช้ร่วมด้วยและในอนาคตอาจนำเสนอในช่องทางอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังมีช่องทางการรับฟังที่เหมาะสมกับตนเองมากยิ่งขึ้น นำไปใช้เป็นคำอธิบายหนังสือในรูปแบบเสียงในหน้าสืบค้นของเว็บไซต์ของหอสมุดฯ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รู้เนื้อหาโดยสรุปก่อนตัดสินใจเลือกยืมหนังสือ พัฒนาและต่อยอดการสร้างฐานข้อมูลเสียงที่มีเนื้อหาหลากหลายเพื่อรองรับผู้ใช้บริการที่พิการ

ทางการมองเห็น นอกจากนี้ยังเป็นช่องทางสื่อสารและสร้างพื้นที่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ฟังหรือผู้ใช้บริการกับหอสมุดฯ หรือระหว่างผู้ฟังด้วยกันเองอีกด้วย

รายการอ้างอิง (References)

- ฉันทิวา ภักดีภัทรการ. (2565, 17 พฤศจิกายน). *Hello Library เป็นบรรณฯ มั่นหนัก (จริงๆ นะ) พอดแคสต์บอกเล่าเบื้องหน้าเบื้องหลังห้องสมุด*. The Kommon.
<https://www.thekommon.co/hello-library-podcast>
- ปิยธิดา การุณย์. (2562). *กลยุทธ์การสร้างสรรครายการพอดแคสต์: กรณีศึกษา: Salmon podcast*. [สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. TU Digital Collections (TUDC).
https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:179781
- ภูริญา สะเจริญ. (2562). *การเปิดรับและความพึงพอใจที่มีต่อการรับฟังรายการเสียงที่รับฟังได้ผ่านอินเทอร์เน็ต (podcast) ในประเทศไทยของกลุ่ม millennials*. [วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. TU Digital Collections (TUDC).
https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:177714
- ศรินทร์พร โชติมนกุล. (2565, 31 สิงหาคม). *British Library ผนึกกำลังปรับโฉมใหม่ ต่อลมหายใจให้คิงส์ครอส*. <https://www.thekommon.co/british-library-in-the-future>
- สุราสินี โพธิ์จันทร์. (2558, 27 มีนาคม). *PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง*.
<https://www.ftpi.or.th/2015/2125>
- อาทิตยา ทรัพย์สินวิวัฒน์. (2565). *กระบวนการสื่อสารและคุณสมบัติของพิธีกรรายการพอดแคสต์. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 23(2), 55-70*.
 The British Library (2022). The British Library Podcasts. <https://www.bl.uk/podcasts>